

Sveučilište u Rijeci

Natječaj za institucionalne istraživačke projekte

UNIRI projekti za materijalno zahtjevna istraživanja

UNIRI projekti iskusnih znanstvenika

UNIRI projekti mladih znanstvenika i umjetnika

OBRAZAC 4.

Obrazac usklađenosti projektnog prijedloga s načelom

„ne nanosi bitnu štetu“ (DNSH)

UVOD

EU taksonomija i načelo ne činjenja znatne štete – DNSH

EU taksonomija predstavlja novi sveobuhvatni klasifikacijski sistem za standardizaciju „zelenih“ gospodarskih aktivnosti te je primarno zamišljena za primjenu u financijskom sektoru. Naime, kao jedan od alata za ostvarivanje klimatskih i energetske ciljeve EU do 2030. kao i ciljeve Europskog zelenog plana, EU taksonomija je mehanizam kojim se investicije, odnosno tokovi kapitala, nastoje usmjeriti prema održivim gospodarskim aktivnostima na razini cjelokupnog tržišta EU. Ista usvaja cjeloviti pristup koji podrazumijeva testiranje doprinosu i usklađenosti investicije u odnosu na postavljenje okolišne ciljeve i tako vrlo učinkovito osigurava da isključivo okolišno održive aktivnosti budu implementirane, dok sve one koje bi u bilo kojoj mjeri mogle imati negativan učinak bivaju isključene.

Za potrebe Mehanizma za oporavak i otpornost, ne može se podržati nijedna mjera koja čini značajnu štetu u smislu članka 17. Uredbe o taksonomiji.

Značajna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe o taksonomiji podrazumijeva sljedeće:

- **Ublažavanje klimatskih promjena** - ako dovodi do značajnih emisija stakleničkih plinova (GHG);
- **Prilagodba klimatskim promjenama** - ako dovodi do povećanog štetnog utjecaja trenutne klime i očekivane buduće klime, na samu aktivnost ili na ljude, prirodu ili imovinu. To konkretno znači da se značajnu štetu cilju prilagodbe klimatskim promjenama može učiniti bilo (i) ne prilagođavanjem aktivnosti štetnim utjecajima klimatskih promjena kada je ta aktivnost izložena riziku od takvih utjecaja (kao što je zgrada u području sklonom poplavama), ili (ii) neprilagođenim, kada se postavlja

rješenje za prilagodbu koji štiti jedno područje (“ljudi, prirodu ili imovinu”), dok povećava rizike u drugom području (kao što je izgradnja nasipa oko parcele u poplavnoj ravnici što rezultira premještanjem štete na susjedno zemljište koje nije zaštićeno);

- **Održivo korištenje i zaštita vodnih i morskih resursa** - ako šteti dobrom stanju ili dobrom ekološkom potencijalu vodnih tijela, uključujući površinske i podzemne vode, ili dobrom ekološkom statusu morskih voda;
- **Prelazak na kružno gospodarstvo** - uključujući sprječavanje nastanka otpada i recikliranje, ako dovodi do značajne neučinkovitosti u korištenju materijala ili u izravnom ili neizravnom korištenju prirodnih resursa, ili ako značajno povećava nastanak, spaljivanje ili zbrinjavanje otpada, ili ako dugoročno zbrinjavanje otpada otpad može uzrokovati značajnu i dugoročnu štetu okolišu;
- **Sprečavanje i kontrola onečišćenja** - ako dovodi do značajnog povećanja emisije onečišćujućih tvari u zrak, vodu ili zemljište;
- **Zaštita i obnova bioraznolikosti i ekosustava** - ako je značajno štetno za dobro stanje i otpornost ekosustava ili štetno za status očuvanosti staništa i vrsta, uključujući one od interesa EU.

Svaka investicija, reforma, ili mjera koje su dio NPOO-a moraju biti u skladu s načelom Ne činjenja znatne štete u sklopu svih šest okolišnih ciljeva definiranih EU taksonomijom. Načelo nenanošenja bitne štete (*Do No Significant Harm Principle - DNSH*) zapravo je samo jedan od segmenata EU taksonomije. Isti načelno predstavlja glavni okolišni zaštitni (eng. *safeguard*) mehanizam, a provodi se testiranjem gospodarskih aktivnosti u odnosu na minimalne kriterije vezane uz svaki okolišni cilj. Sve mjere pod EU taksonomijom apsolutno moraju zadovoljiti minimalne kriterije za svaki okolišni cilj.

DNSH u kontekstu ovoga poziva

U skladu s ciljevima „European Green Deal-a“, istraživačke i inovacijske aktivnosti potrebno je usuglasiti s DNSH načelom. Ove aktivnosti ne smiju podržavati ni provoditi radnje koje nanose značajnu štetu bilo kojem od šest okolišnih ciljeva kako je i definirano u članku 17. regulative o EU taksonomiji.

Prijavitelji prilikom predstavljanja svoje istraživačke metodologije i očekivanih učinaka projekta moraju navesti dokaze i informacije o usklađenosti s načelom DNSH, kako bi pokazali da njihov projekt neće provoditi aktivnosti koje značajno štete bilo kojem od šest ekoloških ciljeva EU taksonomije, a posebno da se njihove aktivnosti ne odnose na aktivnosti s popisa isključenja te da su usklađene s EU i nacionalnom okolišnom legislativom.

Usklađenost treba procijeniti, kako za aktivnosti koje se provode tijekom projekta, tako i za očekivani utjecaj inovacije na životni ciklus u fazi komercijalizacije (gdje je relevantno).

Upitnik

Ukoliko se projektna prijava sastoji od predviđenog istraživanja i inovacija vezanih uz aktivnosti opisanih listom isključenja prijavitelj se automatski isključuje iz daljnjeg postupka natječaja.

Dio 1. Provjera prihvatljivosti prijave u skladu s listom automatski isključenih aktivnosti unutar DNSH-a. Ukoliko Vaša prijava, kao i ciljevi i metode istraživanja, direktno uključuju aktivnosti u dolje opisanim kriterijima tada se neće dalje razmatrati.

Uključuje li Vaša prijava sljedeće:

Kriterij	Odgovor	Obrazloženje
Aktivnosti koje se odnose na fosilna goriva, uključujući daljnju upotrebu ¹	Ne	<i>Molimo kratko obrazložite.</i>
Aktivnosti u okviru EU-ova sustava trgovanja emisijama (ETS) kojima se postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu niže od relevantnih referentnih vrijednosti ²	Ne	<i>Molimo kratko obrazložite.</i>
Aktivnosti povezane s odlagalištima otpada, spalionicama ³ i postrojenjima za mehaničku biološku obradu ⁴	Ne	<i>Molimo kratko obrazložite.</i>
Aktivnosti kod kojih dugotrajno odlaganje otpada može naštetiti okolišu	Ne	<i>Molimo kratko obrazložite.</i>

¹ Osim projekata u okviru ove mjere u proizvodnji električne i/ili toplinske energije, kao i povezane infrastrukture za prijenos i distribuciju, koji koriste prirodni plin, koji su u skladu s uvjetima navedenim u Prilogu III Tehničkih smjernica o primjeni načela nenanošenja bitne štete u okviru Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost (2021/C 58/01).

² Kada podržana aktivnost postiže predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu značajno niže od relevantnih referentnih vrijednosti, potrebno je dati objašnjenje razloga zašto to nije moguće. Referentne vrijednosti uspostavljene za slobodnu alokaciju aktivnosti koje spadaju u opseg Sustava trgovanja emisijama, kako je navedeno u Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2021/447.

³ Ovo isključenje ne odnosi se na radnje u okviru ove mjere u postrojenjima koja su isključivo namijenjena tretiranju opasnog otpada koji se ne može reciklirati, te na postojeća postrojenja, gdje su radnje u okviru ove mjere u svrhu povećanja energetske učinkovitosti, hvatanja ispušnih plinova za skladištenje ili korištenje ili obnavljanje materijala iz pepela nastalog spaljivanjem, pod uvjetom da takve radnje u okviru ove mjere ne rezultiraju povećanjem kapaciteta za preradu otpada u postrojenjima ili produljenjem životnog vijeka postrojenja; za što se pružaju dokazi na razini postrojenja.

⁴ Ovo isključenje ne odnosi se na radnje u okviru ove mjere u postojećim postrojenjima za mehaničku biološku obradu, gdje su radnje u okviru ove mjere u svrhu povećanja energetske učinkovitosti ili naknadne ugradnje u operacijama recikliranja odvojenog otpada za kompostiranje biootpada i anaerobne digestije bio-otpada, pod uvjetom da takve radnje u okviru ove mjere ne rezultiraju povećanjem kapaciteta za preradu otpada u postrojenjima ili produljenjem životnog vijeka postrojenja; za što se pružaju dokazi na razini postrojenja.

Dio 2. Provjera usklađenosti prijave s nacionalnim i zakonodavstvom Europske unije iz područja zaštite okoliša.

Sukladno pravilima NPOO-a, svaka investicija, odnosno projektni/inovacijski prijedlog mora biti u skladu s relevantnim europskim i nacionalnim zakonodavnim okvirom. Dio 2. predstavlja kontrolni obrazac kojim se potvrđuje navedena usklađenost.

A) Provjera vezana uz Usklađenost s Direktivom 2011/92/EU Europskog parlamenta i Vijeća („Direktiva o procjeni utjecaja na okoliš”) kako je izmijenjena. Ova Direktiva transponirana je Uredbom o procjeni utjecaja zahvata na okoliš NN 61/14, 3/17.

Pitanje	Da/Ne	Obrazloženje
Uključuje li navedeni projektni prijedlog investiranje u objekte, infrastrukturu ili bilo kakav prostorni zahvat? (Ako je vaš odgovor “Da“, molimo nastavite kroz sekciju „A i B“. Ukoliko je vaš odgovor “Ne“, molimo pojasnite i prijedite na sekciju „C“).		<i>Molimo kratko obrazložite.</i>
Jesu li su aktivnosti Vaše prijave označene na jednom od popisa iz priloga „Uredbe o procjeni utjecaja zahvata na okoliš“?		
- Prilog 1. Popis zahvata za koje je obvezna procjena utjecaja na okoliš?		
- Prilog 2. Popis zahvata za koje se provodi ocjena o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš za koje je nadležno Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja.		
Ako je riječ o aktivnostima iz Priloga 1:		
- Prijavitelj potvrđuje da Studija utjecaja na okoliš (SUO) sadrži sve stavke, odnosno Obvezni sadržaj studije, kako je propisano u Prilogu IV Uredbe o procjeni utjecaja zahvata na okoliš NN 61/14, 3/17?		
- Odluka nadležnog tijela o zaključenju postupka procjene utjecaja na okoliš javno je dostupna (ako je već donesena)		
Ako je riječ o aktivnostima iz Priloga 2:		
- Ako je provedena procjena utjecaja na okoliš, prijavitelj potvrđuje da SUO sadrži sve stavke, odnosno Obvezni sadržaj studije, kako je propisano u Prilogu IV Uredbe o procjeni utjecaja zahvata na okoliš NN 61/14, 3/17?		
- Odluka nadležnog tijela o zaključenju postupka procjene utjecaja na okoliš javno je dostupna (ako je već donesena).		

Pitanje	Da/Ne	Obrazloženje
- Ako procjena utjecaja na okoliš nije provedena, potvrdite da je odluka koja se zahtijeva u skladu s člankom 4. stavkom 5. točkom (b) (2) Direktive o procjeni utjecaja na okoliš (često se naziva „odluka o provjeri”) javno dostupna (ako postoji).		
Ako operacija nije obuhvaćena priložima Direktive o procjeni utjecaja na okoliš, dostavite građevinsku dozvolu ako je dostupna (ili drugu odgovarajuću dozvolu)		
Je li priložena Građevinska dozvola-dokaz poštivanja nZEB standarda za zgrade gotovo nulte energije u skladu sa Zakonom o gradnji NN 153/13, 20/17, 39/19, 125/19)?		

B) Provjera vezana uz usklađenost s primjenom Direktive 92/43/EEZ i Direktive 2009/147/EZ o očuvanju prirodnih staništa i divlje faune i flore (Direktiva o staništima i Direktiva o pticama); procjena učinaka na područja mreže Natura 2000

Je li za Vašu prijavu provedena ocjena prihvatljivosti za ekološku mrežu i/ili je doneseno rješenje po kojemu istu nije potrebno provesti? (*označite odgovor*)

- DA – Molimo nastavite na kontrolnu listu.
 NE – Molimo nastavite na sekciju C.

Pitanje	Da/Ne
Je li za operaciju provedena ocjena prihvatljivosti kako je propisano člankom 6. stavkom 3. Direktive o staništima?	
Je li za operaciju ispunjen standardni obrazac za izvješćivanje „Dostavljanje informacija Europskoj komisiji u skladu s člankom 6. stavkom 4. Direktive o staništima”, kako je prijavljeno Komisiji (Glavnoj upravi za okoliš)?	
Je li izrađeno mišljenje Komisije u skladu s člankom 6. stavkom 4. Direktive o staništima ako projekti imaju znatne učinke na prioritetna staništa i/ili vrste i opravdani su zbog imperativnih razloga prevladavajućeg javnog interesa, osim zdravlja ljudi i javne sigurnosti ili korisnih posljedica od primarnog značaja za okoliš?	

C) Procjena usklađenosti s ostalim relevantnim okolišnim direktivama i nacionalnim zakonodavstvom

Primjena Direktive 2000/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća („Okvirna direktiva o vodama”); procjena učinaka na vodna tijela. Navedena direktiva transponirana je u Zakon o vodama (NN 66/19, 84/21).

Pitanje	Da/Ne	Obrazloženje
Postoje li u Vašem projektnom prijedlogu aktivnosti koje imaju posredni ili neposredni učinak na vodna tijela?		<i>Molimo kratko obrazložite.</i>
Hoće li operacija pogoršati stanje vodnog tijela ili onemogućiti postizanje dobrog stanja/potencijala vode? ⁵		<i>Molimo kratko obrazložite.</i>

Primjena Direktive 2010/75/EU o industrijskim emisijama (integrirano sprečavanje i kontrola onečišćenja). Navedena direktiva transponirana je Zakonom o zaštiti okoliša – (NN 80/13, 153/13, 78/15, 12/18, 118/18).

Pitanje	Da/Ne	Obrazloženje
Je li predviđena oprema, ako je predviđena, u skladu s NRT standardima, odnosno je li priložena okolišna dozvola koja je u skladu sa člankom 95. zakona o zaštiti okoliša?		<i>Molimo kratko obrazložite.</i>

Primjena Direktive 2008/98/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o otpadu. Navedena direktiva transponirana je Zakonom o gospodarenju otpadom (NN 84/21).

Pitanje	Da/Ne	Obrazloženje
Je li projektni prijedlog u skladu sa Zakonom o gospodarenju otpadom NN 84/21?		<i>Molimo kratko obrazložite.</i>

⁵ Ako je odgovor na pitanje „Da”, treba dostaviti procjenu i detaljno objašnjenje o tome kako su ispunjeni/kako će se ispuniti svi uvjeti iz članka 4. stavka 7. Okvirne direktive o vodama. Ako je odgovor na pitanje „Ne”, obrazložite zašto se primjena iznimaka iz članka 4. stavka 7. ne smatra potrebnom (npr. dokazano je da su svi potencijalni učinci operacije privremeni ili beznačajni u smislu Okvirne direktive o vodama na razini vodnog tijela i nisu utvrđeni mogući kombinirani učinci ili da neće biti preostalog učinka na vodno tijelo ako se provedu utvrđene mjere ublažavanja itd.).

Primjena Direktive 2012/18/EU Europskog Parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2012. o kontroli opasnosti od velikih nesreća koje uključuju opasne tvari. Navedena direktiva transponirana je u Zakon o sustavu civilne zaštite (NN 82/15, 118/18, 31/20, 20/21 i 114/22).

Pitanje	Da/Ne	Obrazloženje
Je li projektni prijedlog u skladu sa Zakonom o sustavu civilne zaštite (NN 82/15, 118/18, 31/20, 20/21 i 114/22)?		<i>Molimo kratko obrazložite.</i>

U _____, dana _____

< upisati mjesto >

< upisati datum >

< upisati naziv Prijavitelja >

< upisati ime i prezime osobe po zakonu ovlaštene za zastupanje Prijavitelja >

< funkcija >

< potpis i pečat >